

Linschoten-Vereeniging

VERSLAG 105DE ALGEMENE LEDENVERGADERING, MUSEUMWERF 'T KROMHOUT, AMSTERDAM 8 juni 2013, 14.00uur

Aanwezig namens het bestuur: dr. Anita van Dissel, voorzitter; drs. Pieter Jan Klapwijk, secretaris; drs. Andy Ph.M. Cobben, (penningmeester); drs. Andrea Kieskamp, dr. Michiel van Groesen, leden

Aanwezige leden: 59

Afwezig met bericht van verhindering:

mr. H. Baert van Opstall, J. Boéré, Mevr. Mr. J.C.W. Bogaards, dr. Hans Bonke (bestuurslid), drs. R.J.m.M. Brand, drs. J.P. ter Brugge, D. Bruggink, prof.dr. J. Bruijn, B. Coelen, F.A. van Dam, drs. Stefan Deconink (bestuurslid), A.J. Gelderblom, dr. S.J. de Groot, prof.dr. H.J. den Heijer, mevr.drs. I.B. Jacobs, G. Jansen, mevr. J. Krijnen-Holzhaus, prof.dr. Michael Limberger (bestuurslid), drs. S. de Meer, D. Nauta, dr. R. Paesie, mevr. F. Rombach-Holman, H. Rootliep, W. Stapper, G. Steenland, mevr. I. Vonk-Uitgeest, dr. L.J. Wagenaar, J.A. van Wallenburg, Nederlandse Vereniging voor Zeegechiedenis

1. **Opening**

Voorzitter Anita van Dissel opent deze vergadering in Museumwerf 't Kromhout en heet de aanwezigen welkom. Een speciaal woord van welkom is er voor de laureate van de Linschotenpenning 2013, mevrouw dr. Marijke Barend-van Haften, en voor drs. Dirk J. Tang, de spreker van deze middag. Het mooie weer en de sfeervolle ambiance van 't Kromhout vormen een mooi decor voor de jaarlijkse terug- en vooruitblik. Een kleine aanpassing van punt 6 van de agenda: "Bestuurswisseling" dient te worden gelezen als: "Bestuurszaken en mededelingen".

2. **Verslag van de 104de algemene ledenvergadering, gehouden te Leiden op 2 juni 2012**

Het op de verenigingsite gepubliceerde verslag van de vorige ledenvergadering geeft geen aanleiding tot op- en aanmerkingen en wordt door de vergadering vastgesteld, onder dankzegging aan de secretaris.

3. **Jaarverslag Linschoten-Vereeniging over 2012**

Bij pagina 1 van het jaarverslag over 2012 kan de voorzitter toevoegen dat *Voor zilver en Zeeuws belang*, het jongstleden gepubliceerde deel 111, zeer goed is ontvangen. Het jaarverslag wordt ongewijzigd door de vergadering vastgesteld.

4. **Financieel jaarverslag over 2012**

Penningmeester Andy Cobben licht de jaarstukken over 2012 nader toe. De hoge post "vorderingen" bij de activa wordt veroorzaakt door een aantal nog niet ontvangen lidmaatschapsbijdragen. Eind 2012 is veel werk gemaakt van het aanschrijven van "wanbetalers". Dankzij deze inhaalslag heeft een aantal hunner inmiddels alsnog betaald. Daardoor is er sprake van hogere inkomsten uit contributies ondanks een terugloop in het ledental. Bij de post "kortlopende schulden" moet worden vermeld dat de factuur van de Walburg Pers voor deel 111 in 2012 is ontvangen, maar pas na de jaarwisseling is betaald. De post "opslag voorraad oud fonds" van € 1.500 is bestemd voor de aanschaf van een boekenkast voor

de zogenoemde Verenigingsreeks werken. T.z.t. wordt het restant van de reservering toegevoegd aan de exploitatie 2013.

De staat van baten en lasten laat – waarschijnlijk voorlopig voor het laatst – een klein positief resultaat van € 2.400 zien. Deel 112 dat dit jaar zal verschijnen is een omvangrijk boek, waardoor er rekening moet worden gehouden met hogere kosten. De vermogenspositie van de vereniging blijft evenwel onverminderd goed.

De vergadering stemt in met de uitleg en heeft geen verdere vragen.

Verslag van de Kascommissie

De heer W.E. Bornhaupt neemt het woord. De heer A.N.W. Vlugt en hij hebben op 18 mei 2013 ten huize van de penningmeester de boeken over 2012 gecontroleerd en in orde bevonden. Het compliment dat de commissie zich vorige jaar ten aanzien van de financiële administratie over 2012 veroorloofde, wordt geprolongeed. De heer Bornhaupt stelt dan ook namens de commissie voor de penningmeester te dechargeren, hetgeen door de vergadering met algemene stemmen wordt aanvaard.

5. Begroting 2013

Penningmeester Cobben licht de begroting voor 2013 toe. In verband met de onzekere ontwikkelingen ten aanzien van het ledental zijn de contributies voorzichtigheidshalve lager begroot. Dit jaar zal er geen inhaalslag in contributie-inning plaatsvinden en de penningmeester wil zich niet vooraf ten onrechte rijk rekenen. Ook de post subsidiebijdragen is met het oog op de economische situatie voorzichtig begroot. Voor 2013 wordt een negatief exploitatieresultaat van € 3.450 verwacht; niettemin stemt de vergadering op voorstel van de penningmeester in met de voorgelegde begroting.

6. Bestuurszaken

Secretaris Pieter Jan Klapwijk is aftredend, maar stelt zich beschikbaar voor een derde bestuurstermijn. De vergadering stemt hiermee in. Aangezien één van de bestuursleden in Afrika woonachtig is en een tweede bestuurslid regelmatig in Indonesië verblijft, stelt voorzitter Van Dissel namens het bestuur voor de historicus dr. Michiel van Groesen als nieuw bestuurslid te benoemen. Michiel van Groesen is voor veel leden geen onbekende, te meer daar hij een lezing heeft verzorgd bij het jubileumsymposium van de vereniging in november 2008. De vergadering gaat akkoord met de voordracht, waarmee de benoeming een feit is.

Mededelingen

Voorzitter Van Dissel licht de oprichting van de zogenoemde Maritieme Koepel toe, die nadere afstemming moet bevorderen van activiteiten en subsidie-aanvragen van maritiem-historische organisaties in Nederland. Bij de Koepel zijn inmiddels diverse organisaties betrokken, waaronder de Nederlandse Vereniging voor Zeegechiedenis, MarHisdata, de Stichting Nederlandse Kaap Hoorn-Vaarders en de Linschoten-Vereeniging.

De presentatie van de Linschoten-Vereeniging in juli 2012 tijdens het congres in Gent van de International Maritime Economic History Association (IMEHA) is succesvol verlopen. Naast de uitwisseling van nieuwe inzichten op het gebied van digitale uitgaven is de gelegenheid aangegrepen de contacten met het bestuur van de Hakluyt Society te intensiveren en ervaringen te delen.

Het aantal bezoeken aan de website van de vereniging is het afgelopen jaar weer toegenomen. Bestuurslid Stefan Deconinck heeft vanuit het verre Afrika op dit terrein veel werk verricht. In samenwerking met secretaris en penningmeester is door hem een webformulier ontwikkeld dat het geïnteresseerden gemakkelijker maakt zich als lid aan te melden. De eerste successen op dit gebied zijn inmiddels geboekt.

Niettemin is het spijtig dat er ondanks de onverminderd grote belangstelling voor de verenigingsactiviteiten wederom een terugloop van het ledental moet worden geconstateerd. De voorzitter spreekt de hoop uit dat hier geen sprake is van een zich doorzettende trend.

Voorzitter Van Dissel wil dit agendapunt niet afronden voordat zij op persoonlijke titel haar dank heeft uitgesproken jegens het bestuur en mede namens het bestuur jegens de heer Ton Leenders, die de boekenvoorraad beheert en de bestellingen van losse delen uit het oude fonds voor zijn rekening neemt. Het bestuur is hem zeer erkentelijk voor zijn inspanningen op dit gebied.

8. Voortgang der Werken

De voorzitter schetst de plannen voor de reeks Werken voor de komende jaren:

- Deel 112, *Machtsstrijd om Malakka. De reis van VOC-admiraal Cornelis Cornelisz. Matelief naar Oost-Azië, 1605-1608* zal op 16 november in Rotterdam worden gepresenteerd. *Machtsstrijd om Malakka* is weer een “echt, ouderwets, klassiek deel”, waarvan de publicatie reikhalzend tegemoet werd gezien. Oud-Linschotenvoorzitter drs. Leo Akveld tekent voor de bezorging van dit deel.
- Gijsbert Heecks reis naar Siam in de jaren 1650 is het onderwerp van deel 113, bezorgd door prof.dr. Barend Terwiel en te verschijnen in 2014.
- Hendrik Brouwer leidde in 1643 een helaas mislukte expeditie naar Chili en ronde daarbij Kaap Hoorn. Het journaal van deze reis wordt bezorgd door oud-voorzitter Henk den Heijer en drs. Cees Paul als deel 114. De verschijning van dit deel valt samen met de herdenking in 2015 van de ontdekking van Kaap Hoorn door Jacob Schouten en Cornelis le Maire.
- Het Amazonegebied is in de Linschotenreeks tot nog toe nooit aan bod gekomen, maar deel 115 zal in die lacune voorzien. Een groep van vijf auteurs heeft het op zich genomen om het verslag van de tocht van Gelein van Stapels naar het Amazone-gebied (1625-1630) als in 2016 in de reeks Werken te publiceren.
- De reis van de Dordtse gebroeders Lebrecht in 1863 naar hun broer op Java komt in 2017 aan bod in een door Anne Leussink MA en drs. Wyke Sybesma bezorgde uitgave van hun reisverslag. Naar verwachting zullen de illustraties van Frans Lebrecht voor een rijk geïllustreerd deel 116 zorgen.
- Het korvet ‘Triton’ reisde in 1828 naar de zuidwestkust van Nieuw Guinea voor een onderzoeksreis. Het verslag van de hydrografische, natuurhistorische en etnologische onderzoekingen wordt aan de vergetelheid ontrukkt door dr. Willem Mörzer Bruyns jr., die in 2018 deel 117 zal verzorgen.

Voor de periode na 2018 zijn al diverse ideeën in ontwikkeling; het zou echter te ver voeren om hier op dit ogenblik in extenso op in te gaan.

9. Rondvraag

- De heer Vervenne informeert naar de stand van zaken met betrekking tot het digitaal beschikbaar stellen van de reeds gepubliceerde delen en biedt aan hierover mee te denken. Voorzitter Van Dissel laat weten dat de mooie blauwe delen in ieder geval gewoon blijven bestaan; alle voordelen van digitale doorzoekbaarheid ten spijt, blijven de publicaties in gedrukte vorm toch het mooist. Met uitgever Walburg Pers wordt wel uitgebreid gesproken over de mogelijkheden die digitalisering biedt. Daarnaast is er met Brill Publishers in Leiden op initiatief van laatstgenoemde overleg gaande over een digitale ontsluiting van de delen 1 t/m 50, gekoppeld aan een vertaling in het Engels. Voor dit project worden momenteel fondsen gezocht.
- De heer Verhoeff uit zijn zorgen over de ontwikkelingen rond het ledental en oppert de suggestie een flyer van de vereniging als inleg bij alle nieuwe boeken van de Walburg Pers in te voegen. De voorzitter laat weten dat de tekst voor een nieuwe folder al gereed is en dat gestreefd wordt de vormgeving te laten aansluiten op het nieuwe omslagontwerp. Eén en ander zal met de uitgever worden besproken. Daarnaast heeft de vereniging andere ijzers in het vuur: zo voegt bestuurslid en *webmaster* Stefan Deconinck bij lemmata op Wikipedia links naar de verenigingssite toe, om op die manier de naamsbekendheid te vergroten. Tenslotte zijn de laatste drie jaar bij de avond-

hoorcolleges maritieme geschiedenis in Leiden delen uit de Linschotenreeks als verplichte literatuur op de lijst gezet. Voor de reeks “Ijselijke ontdekkingen. Expedities naar de Poolzee in geopolitieke context” dit jaar zijn dat de delen van Mörzer Bruyns over de eerste tocht van de ‘Willem Barents’ naar de Noordelijke IJszee.

- De heer Fongers informeert naar de elektronische vorm waarin gedigitaliseerde delen beschikbaar zouden komen: als cd-rom of als e-book. Voorzitter Van Dissel antwoordt dat dit een punt van overleg is met de Walburg Pers. In een eerder stadium is al eens over e-books gesproken, maar de onmogelijkheid om illustraties op te nemen was toen een onoverkomelijk bezwaar. De ontwikkelingen op dit gebied gaan echter snel, dus wie weet wat er op enige termijn mogelijk is.

10. Sluiting

Voorzitter Van Dissel sluit de vergadering en dankt de aanwezige leden voor hun komst en inbreng. Als spreker kondigt zij drs. Dirk J. Tang aan, onder meer redacteur en auteur van de serie *Sailing Letters Journals* en schrijver van verscheidene publicaties over slavernij. Laatstelijk trad hij op als gastconservator voor een binnenkort te openen thematentoonstelling over slavernij in Het Scheepvaartmuseum Amsterdam en zal van zijn hand bij de Walburg Pers het boek *Slavernij, een geschiedenis* verschijnen.

Onder de titel *Jan Huygen van Linschoten en slavernij* laat hij ten overstaan van de aanwezige leden nader licht schijnen op de houding die Van Linschoten tegenover het verschijnsel slavernij tentoon spreidde. Wellicht tot teleurstelling van de aanwezigen was Van Linschoten even laconiek over de slavernij als maatschappelijk verschijnsel als zijn tijdgenoten. De omgang met slaven en het verschijnsel als zodanig waren een alledaags fenomeen; een houding waarin pas verandering kwam toen de geesten rijp waren voor de afschaffing van de slavernij – dit jaar dus honderdvijftig jaar geleden.

Na de lezing vond de uitreiking van de Linschotenpenning 2013 plaats aan mevrouw dr. Marijke Barend-van Haeften, tot april 2006 als universitair docent verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, leerstoelgroep Historische Nederlandse Letterkunde. Mevrouw Barend ontvangt de penning als blijk van waardering voor haar bevordering van de belangstelling voor het historisch reisverhaal in het algemeen en voor de rol van vrouwelijke reizigers in dit genre in het bijzonder.

De bijeenkomst werd afgesloten met een borrel in de ontvangstruimte van de museumwerf.

Rotterdam, maart 2014

Pieter Jan Klapwijk, secretaris